Základní škola M. Horákové 258, Hradec Králové 6, 500 06

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM ŠKOLNÍ DRUŽINY

1. Identifikační údaje :

Název: Základní škola M. Horákové , Hradec Králové
Adresa: M. Horákové 258, Hradec Králové , PSČ 500 06
Školské zařízení : Školní družina

2. Charakteristika zařízení:

Školní družina poskytuje zájmové vzdělávání žákům ZŠ M. Horákové.
Školní družina vykonává svou činnost ve dnech školního vyučování a o vedlejších školních prázdninách.
Prostředí školní družiny je inspirující, nestresující. Děti mají příjemné zázemí. Družiny jsou účelově vybavené s možností kreativního uzpůsobení.
Pro děti slouží hrací chodba s pracovními koutky, koutek se stolem na tenis.
Školní družina ke své činnosti využívá prostory školy.

- tělocvičny
- počítačové učebny
- keramickou dílnu
- knihovnu
- sportovní areál

3. Konkrétní cíle vzdělávání:

Cíl: Připravit jedince pro život ve stávající společnosti a prostřednictvím volnočasových aktivit ho vybavit žádoucími vědomostmi, dovednostmi, ale také postoji.

Náš program usiluje o vytváření zdravé osobnosti, odolné vůči negativním vlivům, která bude znát svou cenu, najde své místo ve zdravé sociální skupině.
Školní družina – důležitý výchovný partner rodiny a školy

- plní vzdělávací cíle, rozvíjí specifické nadání dětí
- pomáhá dětem překonávat jejich handicapy
- má důležitou roli v prevenci negativních sociálních jevů
- rozvíjí důležité osobní a sociální kompetence

Školní družina musí být:

- místo pro zájmové vyžití dětí
- místo pro regeneraci sil dětí po vyučování
- místo pro rozvíjení tvořivosti
- pro posilování sebevědomí
- místo pro radost
- místo pro komunikaci vychovatelek a rodičů

(poskytovat rodičům informace o činnosti ŠD, o připravovaných akcích)

4. Délka a časový plán vzdělávání:

Plán je sestaven na pro celý vzdělávací cyklus. Tematické okruhy a celky vycházejí ze zájmu dětí a podmínek.
Dítě je přijímáno do školní družiny na dobu jednoho roku.
Každé oddělení se řídí týdenní skladbou zaměstnání. Skladba zaměstnání je uzpůsobena věku dětí. Může být během roku změněna.

5. Formy vzdělávání :

Školní družina zabezpečuje náplň volného času v době před vyučováním a po vyučování. Pomáhá při činnostech spojených s odpočinkem, rekreací, zájmovou činností a zábavou.
Časové uspořádání se řídí požadavky psychohygieny.
ŠD navazuje na vyučování v základním vzdělání, má ale svá specifika.
Zde se střídají činnosti:

- pravidelná činnost
- příležitostná činnost
- spontánní aktivity

Důležitá je motivace, individuální přístup ke každému dítěti a schopnost komunikace vychovatelky s žáky a rodiči.
Režim dne řeší vyváženě řízené a spontánní činnosti.

6. Obsah vzdělávání ve školní družině:

Činnost a výchovné působení vychovatelek v jednotlivých odděleních vychází z požadavků pedagogiky volného času (ovlivňování volného času, nabídka alternativních aktivit, nabídka pomůcek, her.
Podstatný je požadavek dobrovolnosti, aktivity, požadavek seberealizace, zajímavosti a zájmovosti, pestrosti a přitažlivosti)
Výchovné programy se zaměřují na tyto základní oblasti:

- Výchova ke zdravému životnímu stylu
- Posilování komunikačních dovedností
- Odpovědnost za své chování
- Ovládání negativních citových reakcí
- Poznání sebe samého a uplatnění se ve skupině
- Formování životních postojů
- Nacházení nových vazeb a souvztažnosti mezi již získanými poznatky z vyučování

Výchova ke zdravému životnímu stylu
- výchova k odpovědnosti za svou osobu
- výchova k odpovědnosti za své zdraví
- výchova ke správným stravovacím návykům, pitný režim
- dodržování osobní hygieny
- posilování tělesné zdatnosti
- rozvíjení citové stránky osobnosti, citové vazby

Posilování komunikačních dovedností (*Člověk ve společnosti*)
- kultivace slovního i mimoslovního projevu
- rozvíjení slovní zásoby
- schopnost vyjádřit se
- schopnost naslouchat
- uplatnění se v kolektivu
- kulturní život

Odpovědnost za své chování
- řešení různých situací
- pěstování potřebných a žádoucích vědomostí, dovedností a postojů
- důvěryhodnost, pravdomluvnost a morální kvality
- posilování schopnosti objektivně hodnotit své jednání a přijímat důsledky svého chování

Ovládání negativních citových reakcí
- vypořádat se se stresem
- řešení životních situací
- vyrovnávání se s nedostatky a neúspěchy

Poznání sebe samého a uplatnění se ve skupině (*Člověk jako jedinec*)
- kladným hodnocením zvyšovat sebevědomí
- posilování pozitivního myšlení
- objektivní hodnocení činnosti každého člena
- vytváření vlastní bezpečné sociální skupiny
- temperament, postoje, hodnoty

Formování životních postojů

- vytváření společensky žádoucích hodnot
- vytváření základů právního vědomí
- úcta, porozumění, tolerance
- schopnost a ochota pomoci
- vytvoření vlastního sebevědomí
- posilování schopnosti nepodléhat negativním vlivům
- prevence sociálně patologických jevů -
  drogy, alkohol, kouření, šikana, vandalismus, rasismus
- podobnost a odlišnost lidí
- rozdíly v prožívání, v myšlení a v jednání

Nacházení nových vazeb a souvztažnosti mezi již získanými poznatky z vyučování

- možnost vzájemného doplňování školního vyučování a výchovně-vzdělávací práce školní družiny
-tohoto cíle dosahovat specifickými, od školního vyučování výrazně odlišnými, prostředky
-přinášet nové podněty, obohacovat poznatky

Člověk a jeho svět:

Místo, kde žijeme: - vztah ke své škole, městu, státu
- vycházky, výlety, poznatky z cest

Lidé kolem nás: - příbuzenské vztahy v rodině
- vztahy mezi dětmi
- vztahy ke škole
- pravidla soužití
- chování lidí - pravidla slušného chování
- principy demokracie
- základní lidská práva a práva dítěte
- práva a povinnosti

Lidé a čas: - regionální pověsti a báje
- tradice, zvyky, odlišnost způsobů života
- návštěva kulturních institucí - muzeum, hvězdárna, knihovna, galerie
- orientace v čase

Člověk a příroda: Rozmanitost živé a neživé přírody
Ochrana přírody – praktické poznávání přírody
Proměny přírody, roční období
Činnost člověka v přírodě (pozitivní, negativní)
Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody
Likvidace odpadů - třídění odpadů

Člověk a svět práce: Tradiční i netradiční materiály
Elementární dovednosti

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Osobnostní rozvoj

Rozvoj schopností poznávání - orientovat se v možnostech smysluplného trávení volného času, vybrat si zájmové činnosti dle svých možností, rozvoj zájmů, odmítnout nevhodné nabídky na využití volného času

- rozvíjení citové stránky osobnosti, citové vazby
- rozvíjení postřehu pomocí her

Sebepoznání a sebepojetí **Poznání sebe samého a uplatnění se ve skupině**

- kladným hodnocením zvyšovat sebevědomí
- posilování pozitivního myšlení
- objektivní hodnocení činnosti každého člena
- vytváření vlastní bezpečné sociální skupiny
- temperament, postoje, hodnoty
- všímat si dění i problémů a situací, nevyhýbat se řešení problémů
- rozlišit správná a chybná řešení
- dokončovat započatou práci

Seberegulace a sebeorganizace **Odpovědnost za své chování**

- dodržovat zásady bezpečného chování, neohrožovat své zdraví ani zdraví ostatních
- poznávat bezpečná místa pro hry
- rozhodovat samostatně o svých činnostech, uvědomovat si odpovědnost za své chování
- projevovat citlivost a ohleduplnost
- rozpoznat vhodné a nevhodné chování
- vnímat nespravedlivost, agresivitu, šikanu, dokázat se bránit
- dokázat se prosadit i podřídit, přijmout kompromis
- respektovat jiné
- tolerantnost k odlišnostem mezi lidmi

Výchova ke zdravému životnímu stylu

- výchova k odpovědnosti za svou osobu, posilování tělesné zdatnosti
- výchova k odpovědnosti za své zdraví, vhodné chování, rozpoznat nebezpečí
- výchova ke správným stravovacím návykům, pitný režim, svačina – prostředí a úklid po sobě
- dodržování osobní hygieny, základní hygienické návyky, mytí rukou, používání kapesníků, ubrousků, používání WC
- odpovědnost za úklid svých věcí v šatně, za pořádek a správné uložení věcí

Ovládání negativních citových reakcí

- vypořádat se se stresem, formulovat těžkosti a společně hledat řešení
- řešení životních situací – nemám kamarády, nemám si s kým hrát, do družstva mě nechtějí
- vyrovnávání se s nedostatky a neúspěchy, hledat způsob nápravy

Kreativita - zařazování do činnosti kreativní hry
- vytváření dílčích podmínek, pomůcek, příležitostí pro tvořivost při hraní
- podněcování zájmu a využívání tvořivosti dětí při výzdobě a činnosti ŠD
- nechat děti organizovat různé činnosti, vytvářet podmínky pro realizaci

Sociální rozvoj

Poznávání lidí - prevence sociálně patologických jevů
- podobnost a odlišnost lidí
- rozdíly v prožívání, v myšlení a v jednání
- naučit se zachovat klid a rozvahu, nezmatkovat

Mezilidské vztahy

Formování životních postojů
- vytváření společensky žádoucích hodnot
- vytváření základů právního vědomí
  - úcta
  - porozumění
  - tolerance
- schopnost a ochota pomoci
- vytvoření vlastního sebevědomí
- posilování schopnosti nepodléhat negativním vlivům
- prevence sociálně patologických jevů - drogy, alkohol, kouření
  - delikvence
  - virtuální drogy
  - šikanování, vandalismus, násilné chování
  - rasismus
- podobnost a odlišnost lidí

Komunikace

Posilování komunikačních dovedností
- kultivace slovního i mimoslovního projevu
- rozvíjení slovní zásoby
- schopnost vyjádřit se, požádat o pomoc, o radu
- schopnost formulovat myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi
- komunikovat bez ostychu s vrstevníky i dospělými
- schopnost vyjadřovat své pocity řečí, gesty, komunikovat kultivovaně
- schopnost naslouchat
- uplatnění se v kolektivu
- kulturní život

Kooperace a kompetice – akce školní družiny
- soužití dětí různorodých kolektivů
- hraní her ve skupinkách, v týmech
- umět a chtít se podřídit i prosadit při skupinové činnosti
- naučit se říct ne

Morální rozvoj

Řešení problémů a rozhodovací dovednosti - řešení různých situací
- pěstování potřebných a žádoucích vědomostí, dovedností a postojů
- důvěryhodnost, pravdomluvnost a morální kvality
- posilování schopnosti objektivně hodnotit své jednání a přijímat důsledky svého chování

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

Občanská společnost a škola Místo, kde žijeme: - vztah ke své škole, městu, státu
- vycházky, výlety, poznatky z cest

Lidé kolem nás: - příbuzenské vztahy v rodině
- vztahy mezi dětmi
- vztahy ke škole
- pravidla soužití
- chování lidí - pravidla slušného chování, zdravení
- školní tucet zásad pro dobré občanské soužití
- principy demokracie

Občan, občanská společnost a stát - základní lidská práva a práva dítěte
- oslovování křestním jménem mezi spolužáky
práva a povinnosti

Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
- plánovat, organizovat, řídit a hodnotit
- odhadovat rizika svých nápadů, odpovědnost
- uvědomovat si svá práva a práva druhých

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Evropa a svět nás zajímá
- regionální pověsti a báje
- poznávání života dětí v jiných zemích pomocí časopisů, vyprávění, četby
- tradice, zvyky, odlišnost způsobů života
- návštěva kulturních institucí - muzeum, hvězdárna, knihovna, galerie
- orientace v čase

Objevujeme Evropu a svět - zážitky z cest do zahraničí, vyprávění z dovolené
- seznamovat se s životem a zajímavostmi v jiných zemích

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Ekosystémy Využívání prostředí v okolí školy k relaxaci, ke sportování, k hrám
Poznávání přírody a ochrana

Základní podmínky života Voda, vzduch - ochrana a co můžeme udělat my

7. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami :
V případě, že do školní družiny dochází žák, který vyžaduje specifický pedagogický přístup, snažíme se vytvořit takové podmínky pro činnost, aby mohl být bez problému zařazen.
Pokud je v družině žák s mimořádným talentem, nabízíme mu takové metody a formy práce, které by ho vhodně motivovaly a uspokojily.

8. Podmínky přijímání uchazeče :
Do školní družiny jsou přednostně přijímáni žáci 1.- 3. tříd prostřednictvím zápisových lístků, děti 4.tříd podle kapacitních možností.
Na základě písemné žádosti rodičů (zák. zástupců), o vyřazení žáka, může žák ukončit docházku kdykoliv v průběhu roku. Tyto podmínky upravuje vnitřní řád ŠD.

9. Popis materiálních podmínek :
Školní družina má pro svou činnost samostatné klubovny a klubovny spojené se třídou.
Všechny družinové prostory jsou vybavené odpočinkovým koutkem s koberci. V odděleních je k dispozici různý výtvarný materiál a pomůcky k zájmovým činnostem, stolní hry, hračky, stavebnice, dětské časopisy.

10. Personální podmínky :
Počet vychovatelek (vychovatelů) odpovídá počtu oddělení.
Vychovatelky (vychovatelé) splňují požadavky na předepsanou odbornou způsobilost.
Dále si vychovatelky (vychovatelé) prohlubují odbornost v akreditovaných kurzech a samostudiem.

11.Ekonomické podmínky:
Úplatu za školní družinu vybíráme za měsíc září – prosinec a dále za měsíc leden – červen ve stanovené výši zřizovatelem.
Vybavení školní družiny se řídí potřebami, a to jak z hlediska obnovy, tak i z hlediska modernizace.

12.Podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví :

Školní družina tvoří se základní školou jeden právnický subjekt, proto je bezpečnost a ochrana zdraví zaměstnanců a dětí zajišťována v rámci celé školy.
Bezpečnost a ochrana dětí musí být zajištěna po celou dobu jejich pobytu ve školní družině.

13.Autoevaluace :
Školní družina se podílí na akcích organizovaných školou.
Vedoucí vychovatelka svolává 4x ročně metodické schůzky a zasílá ředitelství na začátku měsíce seznam měsíčních akcí šd.
Informace o činnosti školní družiny a fotodokumentace je na internetových stránkách školy.
Prostřednictvím notýsku školní družiny seznamujeme rodiče s akcemi a činností na příslušný měsíc.

V Hradci Králové, září 2023 – Nováčková Soňa a Fiedlerová Iva.